

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Kertész-utca 35. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

REGÉNY.
(7. folytatás.)

FALUSI ÁLMOK.

Irla: RUDNYÁNSZKY GYULA.

Ima? vagy nagyságos asszony? nem tudom melyik, de én vagyok; testestől-lelkestől én. Nem győztem várni, se maga nem jött, se levele. Aggódtam miatta; azt hittem, baja történt, nagy, életveszélyes baja, hogy hirt nem ad magáról. Utána jöttem tehát, hogy lássam.

— Egyedül?

— Egészen egyedül. Titokban, kalandosan, de nem törődöm semmivel. A fő, hogy láthatom, hiszen ezért jöttem; és nincs semmi baja, hiszen csak ezt óhajtottam. De hát mondja, miért nem irt? Miért kinzott? Kétségbe voltam esve, közel a megőrüléshez. Ezerféle gondolat kergette egymást agyamban. Párbajban megölték, vagy mást szeret, talán már meg is nősült és most boldog párjával valahol az északi tengeren jár. Ilyen hóbortos dolgok kóvályogtak a fejemben. De hát az Istenért, édes barátom, szóljon valamit. Mondja, hogy Isten hozott! Ültessen le, fogja meg a kezemet; kérdezze, hogyan jutottam ide? Igazán úgy áll előttem, mintha nem látna szívesen.

Szöreghy Zoltán ebben a válságos pillanatban egész férfiaságát visszanyerte. Nem a sápadt nagy-

világi ur volt, a ki monokliját orrára csiptetve kecses udvariassággal igyekszik megunt szerelmétől az illendőség határai közt és a gentlemanség törvényei szerint megszabadulni, hanem a nyílt szívű, egyenes lelkű, szókimondó falusi ember, a ki bűnnek tartja a hazugságot s a ki nem röstel bevallani mindent őszintén: gyarlóságot, hibát, csalódást.

— Szívesen látom, de nem maradhat itt és e miatt vagyok zavarban.

— Nem maradhatok itt? Ezt nem értem. Miért?

— Egy magános férfi házában éjszakára. Ez lehetetlen!

— De hiszen én maga után jöttem és a világgal esepet sem törődöm. Itt ebben a faluban egy lelket sem ösmerek és semmi kedvem az erkölcs nevében a szabad ég alatt tölteni az éjszakát. Maga szépen ideül mellém, ad valami harapnivalót, főz egy csésze teát, szóval megvendégel; azután elbeszélgetünk éjfélig, éjfélutánig s valamelyik szobában tán csak lesz egy ágy vagy diván, ahol kipihenhetem magamat.

— De asszonyom, mondom, hogy nem maradhat éjszakára ebben a házban!

Irma gunyosan ismételte Szöreghy szavait:

— De asszonyom, mondom, hogy nem maradhat

Halmos János, Budapest új polgármestere.

éjszakára ebben a házban. — Ez csaknem úgy hangzik, mint a kiutasítás. Kedves barátom, nem ismerem magára. Ne legyen gyermek. Igaz, nem illik; de végre is hát olyan kellemetlen velem egy fedél alatt tölteni egy éjszakát? Aztán meg kinek mi gondja rá? Nem vagyunk-e mi jegyesek?

Zoltán fölemelte a fejét, bátran a szép asszony szeme közé nézett és lassan, nyugodtan, megfontolva mondta:

— Nem, asszonyom, mi nem vagyunk jegyesek!

Erre a szóra Garlathyné egyszerre megváltozott. Nem tréfált többé, nem is mosolygott. Sápadtan reszketve roskadt a zsöllébe s kezét görcsösen szorította rá a szék könyöklőjére.

— Bocsásson meg, asszonyom, ámitottam önt. Csunyán viselkedtem, bevallom; de mégis kötelességgem nyíltan megmondani, hogy nem vehetem feleségül.

Irma halálos félelemmel nézett föl a hideg, komoly férfira. Most várta a kemény ítéletet, az ő megsemmisülését. Azt hitte: Zoltán mindent tud és ezért beszél ily fagyos nyugalommal. Megtudta, hogy Irma nem tiszta nő, hogy kedvese volt Garlathy Jánosnak. Talán maga az elutasított Garlathy árulta őt el bosszúból vagy féltékenységből.

Egyszerre minden álma összeomlott; életének utolsó szép ábrándja romba dőlt. Érezte, hogy elveszti a talajt lábai alól. Szőreghy Zoltán nem vehet feleségül egy becsületlen nőt.

De most Irmában felülkerekedett a szerelmes asszony. Nem gondolt arra, mily borzasztó lelketlenség lett volna nőül menni ehhez a szeretett férfihoz a nélkül, hogy az esküvő előtt bevallaná neki korábbi botlását, bűnös viszonyát. Voltak pillanatai, mikor elhatározta, hogy odaborul Zoltán lábaihoz, csókolni fogja ruháját és úgy vallja be neki silányságát, vétességét. Azt álmodta ezekben a lázas tépelődéseiben, hogy megtisztul, ha mindent bevall, és bocsánatot nyer.

Most azonban az a gondolat, hogy el van árulva, hogy Zoltán ismeri bűnét, megfosztotta őt erejétől. Gyáván, félénken, csaknem alázatosan emelte szemeit az imádott férfira.

— Nem vehet feleségül? — mondta bágyadtan, alig hallhatóan suttogva. — Tudtam, hogy az ég nem engedi. Tudtam, hogy nem szabad nekem soha a boldogságról, becsületről álmodozni. Elestem, porban maradok. De nem, nem! Nem bírok nélküled élni. Imádlak, mint az istenemet. Te benned láttam megváltómat. A szerelmem lelke tisztító tüze volt. És a tied akarok lenni mindenáron. Ha nem vehetsz feleségül, szeretőd leszek!

Szenvedélyesen, zihálva beszélt, le roskadt Zoltán elé, átkarolta térdeit és zokogott keservesen.

— Nem vagyok rád méltó, nem vehetsz feleségül! Üdvösségemet adtam volna érte, ha tisztán,

érintetlenül léphettem volna eléd. De bűnös voltam, mielőtt megismertelek, bűnös életet folytattam és tudtam, éreztem, hogy az ég le fog rám sujtani. Megérdemlem a bűnhődést. Oh, csak téged ne veszítelek el egészen. Szeretőd, szolgálód leszek, a küszöbön hállok, csak ne üzz el!

És sirt, könyezett, kinos vergődéssel.

Szőreghy Zoltán e lázas kitörésekre nem tudott felelni. Mozdulatlanul állt a nő előtt, míg ez a szenvedély árában fetrengett. Valami szájalom fogta el, nem akart most beszélni. Vaksága csak most szűnt meg, ebben a pillanatban. Mindedig azt hitte, hogy a szép özvegy makula nélkül való erényes asszony. Most a nő egyetlen szavával kinyitotta szemeit és látott. Látta az előtte kavargó feneketlen örvényt. Csupán egy lépést kellett volna még tennie s az örvény elnyeli. Ez a szerencsétlen teremtés habozás, lelkifurdalás nélkül kész lett volna bűnét az ő becsületos nevével takarni. Megborzadt erre a gondolatra. Ha ez a fölfedezés még akkor éri őt, midőn szerette vagy szeretni vélte Garlathynét, haragjában, fölháborodásában talán véres leszámolásra fordult volna a dolog. Most azonban csak szájalmat érzett ez asszony iránt. Hideg borzongás futott át testén. Aztán leküzdötte ezt a kellemetlen érzést, részvétellel közeledett a padlón térdelő asszony felé, fölemelte őt és a zsölléhez vezette.

Irma azt hitte, hogy ölelni fogja őt az imádott férfi, szenvedélyesen keblére borult tehát. De Zoltán ereje hatalmával megfékezte a lángot; egy mozdulattal leszorította a rákulesolódott két kart és gyöngéd erőszakkal beleültette Garlathynét a zsöllébe.

Aztán maga is oda ült melléje, megfogta kezét, közelebb hajolt és suttogva beszélni kezdett.

— Asszonyom, az ég szerelmére kérem esillapodjék! Ne epeszsze, ne gyötörje magát. Hiszen ha ön bűnös, tudja meg, hogy bűnös vagyok én is. Bűnös vagyok, mert nem világosítottam föl, hogy nem szeretem többé. Sőt az igazat megvallva, sohasem szerettem. Csak a vér mámorra vonzott hozzá, de a mint a köd elszállt, tisztán láttam, hogy erről az utról vissza kell fordulnom. Nem vehetem önt feleségül, nem csupán azért, mert bűnösnek vallotta magát, hanem mindennek fölött, sőt egyesegyedül azért, mert nem szeretem és mert mást szeretek.

— Mást szeret? mást szeret? — riadt föl a zokogó asszony kétségbeesetten.

— Igen, mást szeretek. És ezért nem maradhat ön asszonyom, éjszakára ebben a házban. Szeretek egy ártatlan tiszta leányt, egy gyönyörű, bájos gyermeket, a kinek minden eszményét, legszebb álmait, szüzies lelke összes illuzióit elpusztitaná az a fölfedezés, hogy az én házamban egy ismeretlen, bűnös asszony töltötte az éjt. Ez a tiszta gyermek úgy néz reám, mint bálványimádó a bálványára. Nem vallottuk be még egymásnak szerelmünket. De tudom, hogy szeret, valamint ő is tudja, hogy szeretem. A szemünkből kisugárzik, az ajkunkon reszket, a lehelletünkben él ez a szerelem. De tudom,

hogy soha az enyém nem lenne, soha ezt a küszöböt át nem lépné, ha oly csalódás, oly tapasztalás sujtaná, melyet nem ért, megmagyarázni nem képes, de a mely a belém vetett hittől fosztaná őt meg.

Garlathyné láztól égő szemekkel meredt rá a beszélő férfira. Remegő kezével hátra simította ziláltan homlokára logó haját, aztán susogva kérdezni:

— Nagyon szereti?

— Nem csupán szerelemről van szó. A szerelmi boldogság reményén kívül egész életem ehhez a leányhoz nőtt. Csodálatos dolog történt velem az ő látására. Ezelőtt öt évvel elhagytam őseim házát, megfedekeztem haldokló édes anyámnak tett fogadásomról, nagyvilági ember lett belőlem és a szent szülői hajlékot itthon pusztulni hagytam. Minden, a mi addig drága volt szívemnek, értékét veszítette rám nézve. A házunk tetején kelepelő golya, a szép virágos kert, a kedves régi tornác nem jutott többé eszembe; otthon éreztem magamat a márványpaloták hideg kőlépcsőin. Mikor a kettőnk házasságához szükséges okiratokért hazajöttem, úgy léptem át a saját házam küszöbét, mint idegen. Kedvetlenül idegesen jöttem, azzal a szándékkal, hogy gyorsan végzem dolgaimat és a legközelebbi vonattal visszamenekülök a fővárosba. Valósággal lenéztem a hajlékot, melyben bölcsőm ringott s melyben apám éltek-haltak. Lebígyesztett ajakkal, spleenesen, morgván jártam végig a dohos szobákon, visszafojthatatlan boszankodás tört ki belőlem, a kicsinylés érzete uralkodott rajtam. Ha valaki akkor azt mondja nekem, hogy huszonnégy óránál több időt töltök ebben a falusi fészekben, a szeme közé nevetek. És ime az történt velem, hogy egy igénytelen, bájos falusi leányka visszaterelt engem az édesanyám emlékéhez. A közbeeső öt esztendő egyszerre nyomtalanul eltűnt életemből, mint egy rossz álom. Mintha soha ki sem mozdultam volna őseim lakából, mintha nem éltem volna ott a fővárosi arany ifjúság léha örömei közt, aczélos izmokkal, vidám kedélylyel indultam kora hajnalban a határba és nem nyugodtam addig, a míg vissza nem váltottam birtokomat a bérlőmtől. Falusi gazda vagyok ismét, egyszerű nemes, a ki maga fogja meg az eke szarvát. Áldásom a rengő kalász, gyönyörűségem a pacsirtaszó; az idők járása eső, napsugár, boru, verőfény viszi szárnyán kedélyemet. És mindezt annak az édes gyermeknek köszönhetem, a ki megbabonázott, a ki visszavarázolt régi természetembe. Visszaadott önmagának, anyám emlékének, hivatásomnak, az apai földnek. Most már többé nem tudnék elszakadni ettől a falutól. Lelkem gyökeret eresztett az ősi talajba, ha még egyszer kitépnének belőle, belepusztulnék. Nos asszonyom, akarja-e romlásomat?

Garlathyné bensejében a gonosz lélek azt sugta: akarom, akarom! De a síró szép asszony nem volt a gonosz lélek hatalmában. A sátáni hang hamar elhallgatott s a boldogtalan, reménytelen szerelem el-érzékenyülése ringatta lágy hullámokon a zokogó nő lelkét.

Életének utolsó ábrándja szemeláttára semmisült meg. Tudta, hogy most már elveszett örökre. A bünös bajadér sorsát remélte, a kit a hindu Isten fölemelt az égbe. Ha Szőreghy szerelmével megváltja, feloldozza, a boldogság oltárának tűzéből mint megtisztult, újjászületett lény kelt volna ki. Ez volt reménye, álma. De ennek immár vége. Most mi várhat még reá? Vagy ellankad a küzdelemben és újra Garlathy János hatalmába kerül; vagy pedig a szelek szárnyára kapott pillangó sorsával lesz sorsa közös.

Mindennek tudata ott sajgott bánatos nézésében, omló könyeiben, izzó sóhajtásaiban.

A megtérő bünösök önfeláldozó jósága csillogott szemeiben. (Folytatása következik.)

—*— Flangulat. —*—

I.

*Fényes álom! édes álom!
Tündéri kéz szőtte, fonta,
A szerelem kiszínezte,
Rá aranyos leplet vonta.*

*Fényes álom! édes álom!
Tündérkertben éltem ott én,
Vágyam volt az ápolója
És harmatom volt a remény.*

*Fényes álom! édes álom!
Virágok közt voltam ott én,
Egy szép virág, azt álmodtam,
Rिंगó kelyhét hajítja felém!*

*Fényes álom! édes álom!
Hogy eltűntél, hogy elműltél,
Mégvirradott! s azt kell hinnem
Nincs fény többé, nincs napsugár.*

II.

*Mégvirradott! és elmém a véges,
Mely kereste a végtelent,
Meglátta a sorsban a mi kétes
És szenvedni a kénytelen.*

*Kis levélre jött egy kis levélke,
Nem is volt rajta gyászkeret,
Mégis a lelkem szörnyű gyász érte,
Az volt benn: „Rózsám nem szeret!”*

*Megdöbbenve álék, azt kérdeztem:
Hogy a nyüzsgő embertömeg,
A hol csak élet van, csak felettem,
Gúnyolódva rajtam nevet?*

*Pedig az emberek nagy tömege
Nem is sejté, mit szenvedek,
Ment ki gyorsan, ki pedig döcögve,
És rám ügyet egy se vetett.*

*Részvétet itt-ott találtam mégis,
Legtöbbet a hol kerestem,
Annál, a ki szeretett csak, mégis
Kinhalált halt a kereszten.*

*De a részvét nekem éppen olyan,
Mint a siron nyíló virág:
Széppé teszi a sirt, de új élett?
Éltet lehel... éltet nem ad!*

*Kedvesek mégis e kis virágok,
Ugy szeretek egy-egy kis tőt,
Mégbékítik velem a világot
S megszeretem a temetőt.*

Édes Imre.

Gyulai Pál, mint elbeszélő.

Irta: Tolnai Lajos.

(Vége.)

történet ott kezdődik, mikor e székely Ripp van Winkle kialudta magát Kolozsvárt, átélte az ágyon a forradalom viharait, s most jön haza Radnótházára, a kis Küküllő mellé. Senki sines otthon. Felesége jó helyt, meghalt. Leánya Bécsben, fia a nagyvilágban, külföldön; barátai szerte, ki itt, ki ott, legtöbb a sirban.

Hanem őt a rongyházban mégis illő szolgaszemélyzet fogadja, egy ispánféle élén, kivel nagy durván összevész, mert az nem süvegeli, mert már demokrata-világba léptünk. Hohó, még nem, akkor még nem.

A szolga, igaz, hogy ur lett, mert fölszabadult, de az ur, a régi ur sok mindentől elesett. A cseléd-

osztályos atyafi, a szomszéd, — ha egy bockoros oláh is, — a maga gazdája. Radnóthy mindent felfordulva lát. Érdekes leírni, hogy mily örült, idióta alakkal van dolgunk, a kiról azonban az író a világot se szeretné, ha ily véleménynyel volnánk.

Ki ez a Radnóthy? mit akar? mit csinál? és hogy?

Radnóthy a forradalom előtt egy köztisztelőben állott férfit, sok éven át első alispán, módos ember, vendégszerető, kinél a cigány mindig talált munkát, mert a jó kompánia fölkeresi a barátságos házigazdát. Szép családja van, két gyermeke: egy 14—15 éves leány, s egy felnőtt fiu. Felesége boldog uri asszony.

Am kiüt a forradalom. Radnóthyék házáat fel-dúlja az oláhság. Radnóthyné elhal, a leány egy nagynénjéhez, Bécsbe kerül, a fiu, Géza is kap valami menedéket. Pedig ott volt ökelme számára a harezter, csakhogy ám ezeknek nem lehet elveszni. Radnóthy,

Egy évi betegség és fél évi gyöngéledés vagy elvette az eszét, s akkor a bolondok házába vele, vagy nem vette, s akkor mint litteratus embernek a hazája sorsáról tudnia kellett valamit. Hiába mondja nekem az író, hogy nem olvasott ujságot. De nem volt süket.

Igy mesterkedik Gyulai ur.

Radnóthy ur vállain rókamálos mente, de pecsétes, fején vidra-föveg, melyből egy csomót kievett a moly, a bakon János huszár, ki később István nevet vesz föl a Bach keresztségben. Ej, ez mind nem igaz, hiszen így, ilyen öltözetben, akkor, a legelső zsendár lefűlelte volna. De őt kivételesen nem bántották. Radnóthy semmire sem emlékszik, és semmire sem akar ráismerni. Hazaér. Az udvaron féleszü bivalyos lézeng. Miért féleszü? Hogy találjon az urával?

Istálló bedőlve, pajta elpusztulva, de mindez minő czeremóniával lefestve.

Megjelenik a tisztartó, egy köpezős kis ember, szurtos ingben, rongyos kalappal és hosszuszaru pipával.

Mért így? egy tisztartó? Mert a bedőlt istállóhoz ez illik. Ugy-e?

Bizonyos, hogy tudta a tisztartó, hogy az „öreg” örült, mert különben az uraságot így még egy bockoros oláh pakulár se merné fogadni.

A tisztartó elbeszéli, hogy sok a baj, a pótolni-való.

— Hát tisztartó uram azt hiszi, hogy én pénzt hozok, zacskóval hozom az aranyat, mi? vékával tán?

— Hinni csak elhinném uram, de látni?

S nevetett a tisztartó, tréfának véelve a dolgot.

— Mit röhög? Azt hiszi, hogy engem meglophat? Vegye le fejről a kalapot; hallgasson!

— Dehogy hallgatok, ha tűzre tesznek sem hallgatok.

No ezek összevesznek.

— Gazember, elpusztuljon az udvaromból!

— Hohó, kiált az ispán (előbb még tisztartó volt), más időben élünk, nincs többé vármegye, a szegény embernek is pártját fogják.

István odáblóki az ispánt, ki orrára bukik és panasza megy.

Következnek az összeütközések, a perek, erőszakoskodások, brachiumok.

Leverik a kertészt, a szomszédot, de érte bepörlik, s az új methodus szerint az „öreg”-et be csukják.

Majd megérkezik Bécsből a leánya a német nagynénivel, később utánuk a német katonatiszt vőlegény is, s most következnek a Lear-féle esztelenségek.

Minden lépése bolondság, örütség. Itt nincs okszerűség, itt nincs egy hajszálnyi igazság, Radnóthy egy gép, a kít az író rángat, tologat.

S ez ad, ez a Gyulai Pál ad leczkéket, de fennhéjázó hangon Jókainak, az egész magyar irodalom-

Az üldözött vadkan.

az erélyes, köztisztelőben álló alispán, most, mikor igazán kellene az ember, egyszerre csak megbetegszik (hogy míg más dolgozik, harezol, ő aludhassék). Majd egy álló esztendeig nyomja az ágyat Kolozsvárt. Nyomhatta volna bátran tovább is. Csakugyan még félesztendeig gyöngéledik. E másfél év alatt lezajlanak a dolgok, ő is kiépül, öltözködhetik, s mehet dolgára hazafelé.

Nem tett semmit, sem be nem sorozzák, sem be nem csukják.

Őt arra hagyta fenn a sors, hogy Gyulai e hazafiban mutassa föl a rettenetes német világot, s vele, e rátermett bábbal rángattassa el a Ripp van Winkle komédiáját!

A ki semmit sem tett, semmit sem áldozott, csak feküdt, míg mások vérüket ontották a hazáért: az nem tudom, minő érdeket kelthet maga iránt? Hogy követelheti, hogy sorsát osszjuk meg, sirassuk, támogassuk és bolondságaiban szeretettel takargassuk.

nak a pszichológiából, a logikából és minden természetes józanságból.

Radnóthy az öreg vuklis német asszonnyal, s a német leánynya vált bécsi kisasszonnyal, a kicsi kutyával és minden élő lényvel összevesz.

A szenvedély hajtaná, lökné, taszitaná e szánalomraméltó teremtményt, de ez a lökő, taszító erő nem az okok kifolyása, nem a helyzet teremtménye, nem a temperamentum akeziója, ez az író mesterkedése, akarata, együgyű játéka csak. Mindenütt és rögtön konfliktus. A levegő is konfliktus, mely e zagyva lármát visszaveri.

Lear király is dühöng, veszekszik, sir, pöröl, fenyeget, majd ellágyul, de mi láttuk, hogy e szerencsétlen királyt megcsalták, s láttuk, hogy maga is megcsalta magát. De Radnóthyt ki bántja, hisz vele nem lehet beszélni — hisz ez nem ember.

S különös, hogy épen Erdélyben játszát le az író egy ily protestácziós eseményt, ott, hol az állapotok vaskényszerűsége előtt legelőbb meghajoltak a falvak, városok, sőt e rettenetes ruhát sok helyt a szegényebb nemeség, az intelligencia egy része nem is találta olyan kényelmetlennek.

De mindegy, találta vagy nem találta, csak a költői illúzió legyen meg. A hely akár Kecskemét, akár Kassa, akár Debreczen, akár Zólyom — csak a költő alakítson

Radnóthy se ki nem gyógyul, se betegebb nem lesz; rajta az idő, a per, becsukás, veszteség mit sem képes változtatni.

Kahlenberger kapitány odatelepti egész pereputyját — valóságos német világ, — a milyenhez Erdély már a multból hozzá lehetett szokva.

A közben fiáról szomorú hír érkezik, hogy a legény haldoklik Milanóban. Hm! szegény öreg, hogy menj te most oda, és min? Hol a pénz?

Hát természetesen nem mehet, s foly a világ vigan.

Radnóthy végrendeletet csinál s fiának — mert mégis csak kerül — pénzt küld. Erzsit mindenéből kitagadja, ha német tiszthez megy

Ime dereng már az esze, mert az író a Bethlentanoda érdekében akar vele valami szépet csináltatni. Ily örült emberrel! A fiu meghal, s a katasztrófa közeledik.

Erzsi, nagynénje s a német tiszték visszatérnek Bécsbe, István meghal (e fontos alak!), a vén Radnóthy is meghal, de végrendelete, melyet bolondul csinált, érvénytelen s a németre jut minden.

A bolond Radnóthyt csak egy bolond eseléd siratja, a sánta Mányi, ki bizonyosan még uraságánál is vékonyabb eszü lehetett. Ez a Radnóthy Cordéliája.

E két fő elbeszélés taglalása nyujtson képet a nagy író nagy pszichológiájáról, drámai erejéről, fantáziájáról, meleg színezéséről s elbűvölő hangjáról.

Talán „Glück-szerencse ur“, az „Egy anya“, „A fősvény halála“ s a „Nők a tükör előtt“ ezt derekasan meg is fogják tenni.

Nem lehetetlen, főképp e mai protekziós kritikai világban, hol egy kis hivatalért igen könnyen megteszik az embert akár Magyarország legnagyobb írójává.

Gyulai Pál sokat elért a legmagasabb kitüntetésekben, mért ne érhetné el ezt is ugyanazon erővel.

AZ UTOLSÓ LEGÉNY.

(Beszélyke.)

— Irta Sacher Masoch. —

Dubnó Jakab végre-valagára elhatározta magát, hogy Segatin városának főutczáján álló házát átalakítja. S miért ne határozta volna el erre magát? — Először is, ő igen gazdag ember, a város leggazdagabb gabonakereskedője volt, másodsor háza már ugyis roskadó állapotban sylett, s végül harmadszor, épen az előbb mondott okból, nem egyszer-kétszer volt kellemetlensége a rendőrséggel. Elhatározta tehát magát, hogy házát átalakítja s családjával az épület hátsórészebe költözve, az előrészt átengedte a kőműveseknek, ácsoknak és cserépfedőknek.

A munkások működése kimondhatlan örömet szerezett a ház apróságának, de nemesak ezek, hanem Dubnó ur megnőtt leánya, a szép és okos Tulpe is nagy örömet lelte a munkában. Még csak az őz kora kezdete volt, mikor az ablakokat még nyitva szoktuk tartani, a szép Tulpe nyitott ablak mellett nézte, mint mázskálnak az ácsok a deszka-emelvényeken, mint oltják a meszet a kőművesek, s mint hordják a téglákat és rakják egymásra azt az emelet magaslátán. A munkások között azonban legszivesebben nézte a szép Tulpe azt a fiatal zsidó kőművest, a kinek oly szép növése, erős testalkata, félig izraelita, félig szláv jellegű arca, szép szőke haja volt, s kit társai Grosch Lévinek neveztek.

Hogy az ifju munkás alakja vagy arczkifejezése okozta-e azt, hogy a gazdag Dubnó leánya oly szívesen nézte Lévit, nem csak mi nem tudjuk megmondani, de talán maga a szép leány sem tudott volna e kérdésre, ha azt maga előtt felveti halaha, felelni. Elég az, hogy az építkezés ideje alatt, bizonyos hallgatag ismeretség fejlődött ki a gazdag Dubnó-leány és a szegény kőmi-

Az anya öröme.

ves között. Ha a leányka az udvaron keresztül ment, a fiatal zsidó kőműves abban hagyta munkáját, szótlánul nézett az elhaladó után, míg a leány szerényen lesütve szeméit a földre, s úgy haladt el az ifju mellett. És ha az ifju a magas deszkaemelőnyen dolgozva vígan dudolt egy zsidó- és szláv vegyülékű dalt, a szép leány lezárta szeméit, aggódva gondolt a bekövetkező lezuhanási veszélyre, de azért hallgatta a dalt, hallgatta azt a esengő, szívhez szóló hangot, melylyel az ifju dalolt...

Hat hétig tartott ez így, ekkor a ház javítását befejezték, a munkások szétmentek, kiki a maga útjára s Grosch Lévi is eltávozott a nélkül, hogy bucsut vett volna a szép, gazdag leánytól.

A szép leányt ez bosszantotta, s midőn egy alkalommal az utcán találkozott Lévível, büszkén elfordította fejét, észre sem véve a mellette elhaladó munkást.

De egészen más volt ám a másodszori találkozásuk. Ez alkalommal már nem fordította el a fejét, de nem is hordta oly magasan azt, mint az első találkozásnál, hanem egész testében reszketve, egy ház bejáratához szorulva állott, karjánál fogva támaszkodva az öreg Sírának, egykori dajkájának, s most hű szolgálójának karjára, tekintetét körüljártatva, mint a ki segílyt keres a téli est homályában.

Egy csapat kicsapongó lengyel fiatal ember, a „Fehér Sas” vendéglőjének jó magyar bora által felhevülve állta körül a szép Tulpét s nem épen a legtisztességesbb módon iparkodtak neki udvarolni.

Hirtelen, mintha a földből nőtt volna ki, Grosch Lévi jelentkezett s utat törve magának a tolakodók között, odakiáltott egész határozott hangon: „Uraim, engedjék e hölgynek tovább folytatni útját, e hölgy tisztességes család tagja.”

— Félre az utból, te tolakodó! — rivalt Lévíre az ifjak egyike.

— Botozzátok meg ezt a szemtelent! — ordítá a másik.

De abban a perczben, midőn néhány ifju megakarta ragadni Lévi karját, ez megfogta az elsőt s egy másodpercz alatt a hóba dobta, a másiknak kiragadta kezéből botját, s azzal ütlegelt jobbra-balra. Nem telt belé pár percz, a tolakodók látva az erős ellentállást, szétfutottak. — Lévi elkísérté a reszkető leányt lakásáig, a nélkül, hogy egyetlenegy szót váltott volna vele. Midőn a kapuhoz értek, Tulpe hálás szavakkal köszönte meg az ifjunak lovagias közbelépését.

— Mért hálálkodik kisasszony — szólt Lévi — az egész dolog szót sem érdemel.

— Ön oly bátor uram — jegyzé meg a leány, miközben szeméi fényben usztak.

— Semmit sem tettem egyebet — veté ellen Lévi — mint azt, mit, mint férfinak tennem kellett — s ezzel gyorsabban távozott, mint azt Tulpe óhajtotta volna...

* * *

A purim ünnep első estjén Dubnó Jakab házába egy csapat álarczos ifju vetődött be. Az álarczosok legnagyobb része

mint orosz paraszt volt öltözve, néhányan egyiptomi jelmezt viseltek, többen mint nők alakítva kíséretét képezték Salamon királynak; legfeltűnőbb és legvirgoneyebb volt azonban egy báránybőrbe bujt ifju, ki mint a báránnyégykézláb ugrált, s idézett elő mókáival nagy derűtséget a Dubnó-családnál.

A házigazda dusan megvendégelte az álarczosokat, s a ház minden tagja iparkodott minél kedélyesebbé tenni az ünnepséget.

Az asszonyok egyre-másra hordták fel a süteményeket, a férfiak pedig folyton töltögették a kiürült boros kancsókat.

Tulpe épen a konyhába ment, hogy süteményt hozzon az asztalra, midőn egyszerre a folyosón két izmos kar fogta körül karsu derekát.

Aki átölelte a szép leányt, nem volt más, mint Grosch Lévi, akinek arcát azonban a fején volt kalap széles karimája amyira eltakarta, hogy a leány föl nem ismerhette, és pedig annál ke-

vésbé, mert Lévi szöke fürteit s szöke szakálát és bajuszát koromfeketére festette.

— Tulpe, — szólt az ifju — én ismerem egy embert, a ki utánad ugy esd, mint a szarvas a hegyek friss vize után.

— Ugy kell neki, — válaszolt a leány — ugy kell neki, ha nincs elég bátorsága nyiltan fellépni!

— És hogyan lépjen fel?

— Kérje meg a kezemet! — felelt röviden Tulpe.

— Igen, de a férfi szegény, te meg dúsgazdag vagy!

— Kérdezem is én, hogy szegény, vagy gazdag, ha én hozzá akarok menni, az övé leszek! — s e szavakkal elfutott. (Vége köv.)

TÖREDEK.

(Orosz beszély. (2))

Fordította: Szaffi.

Kedor jó fiu volt. Megértett és leült, hogy irjon. Azon időtől fogva nem akart a 17 éves feketeszemű leány a fejemből kimeneni. Láttam lelki szemecimmel, titokban gyönyörködtem szépségében és sokáig társalogtam vele szótlánul.

— Ha valamikor fiatal volt, ugy meg fog érteni, mily gyermeki félelemmel és izgatottsággal vártam barátomat, ha szokása szerint a postára ment, hogy levele után kérdezősködjék.

Végre egy napon, épp ablakomból néztem ki, látom Fedort az utcán végig rohanni és nekem már messziről egy levélkével inteni. Szivem dobogott, mintha sorsom eldöntéséről lett volna szó. Egy pillanat alatt fel volt bontva a levél. Huga szidta, mert firkálását egy idegen fiatal embernek mutatta és fenyegette, hogy többé nem fog neki írni; de a második levél már hosszabb volt, mint az első, jobban

Az egyházi zene.

fogalmazva és szebben írva. Tiszteletemet megköszönte, sajnálta magányunkat, s hogy jelenléte által nem teheti kellemessé. Nekem különösen köszönt ama barátságért, melyet testvérei iránt tanusítok és azon reményét fejezte ki, hogy egyszer találkozni is fogunk. Még mindig jól mulat, de Rochlin kiállhatatlanná kezd neki lenni, mert hallotta, hogy rutsága mellett, még durva és kapzsi ember. Végül engemet is tiszteltet és kért, hogy testvéreit ne hagyjam el. Képzelheti, mily tüzzel, mily örömmel válaszoltam neki, hogy kívánságai nekem szentek és hogy magányomban részvéte legszebb vigaszom.

Ennek következménye az volt, hogy közte és testvérei közt élénk levelezés fejlődött. Fedor a postamestert már nem félénk hangon kérdezte, hogy van-e levél, hanem büszkén, felemelt fővel, határozottan követelt. Mindig drága mellékletet hozott és örömeiben kiméletlenül órákig hegedült. Ily módon köztem és a leány közt egy sajtóságos, névtelen viszony fejlődött. — Testvéreitől hozzá intézett leveleiben, mindig szívemnek egy-egy darabját mutatta be és ő válaszában majd nyájas volt, mint egy viruló nő, majd szenvedélyes, mint egy elkényeztetett gyermek, majd pedig tréfáival kintzott.

Néha veszekedtünk is egymással és egyszer egy véleménykülönbség miatt össze is vesztünk, de ekkor én kértem bocsánatot, és ő bevallotta, hogy nekem van igazam. Fedor gyermeksegeinken nevetett, a nélkül, hogy sejtette volna, hogy e gyermekségek életem tartalmává fejlődnek. Hiába akarta vitatni, hogy sokkal szebbnek tartom, mint a milyen valóban és hogy esetleges találkozásunk alkalmával kellemetlenül meg leszek lepve... szívem csak reá gondolt. Nem tudom: szerelemnek nevezik-e ezt, csak azt tudtam, hogy szívem nem volt már szabad, csak arra emlékszem, hogy Viktor elragadó ömlengéseit türelmesen hallgattam és hogy tökéletesen megértettem.

Mert Viktor bizalmasan bevallotta, hogy szeret és szerettetik. Bella, egy vagyontalan földbirtokos leánya volt; de ha az ember fiatal, nem gondol pénzre. Nem tudom, mily módon nyilatkoztak egymásnak; úgy látszik, hogy ezt nem is tették. Hiszen, tetszik tudni, hogy fiatal korunkban nem kell rethorika: egy szó, egy pillanat, egy kézszerítés, egy önkénytelen mozdulat és a szív, veszély és félelem

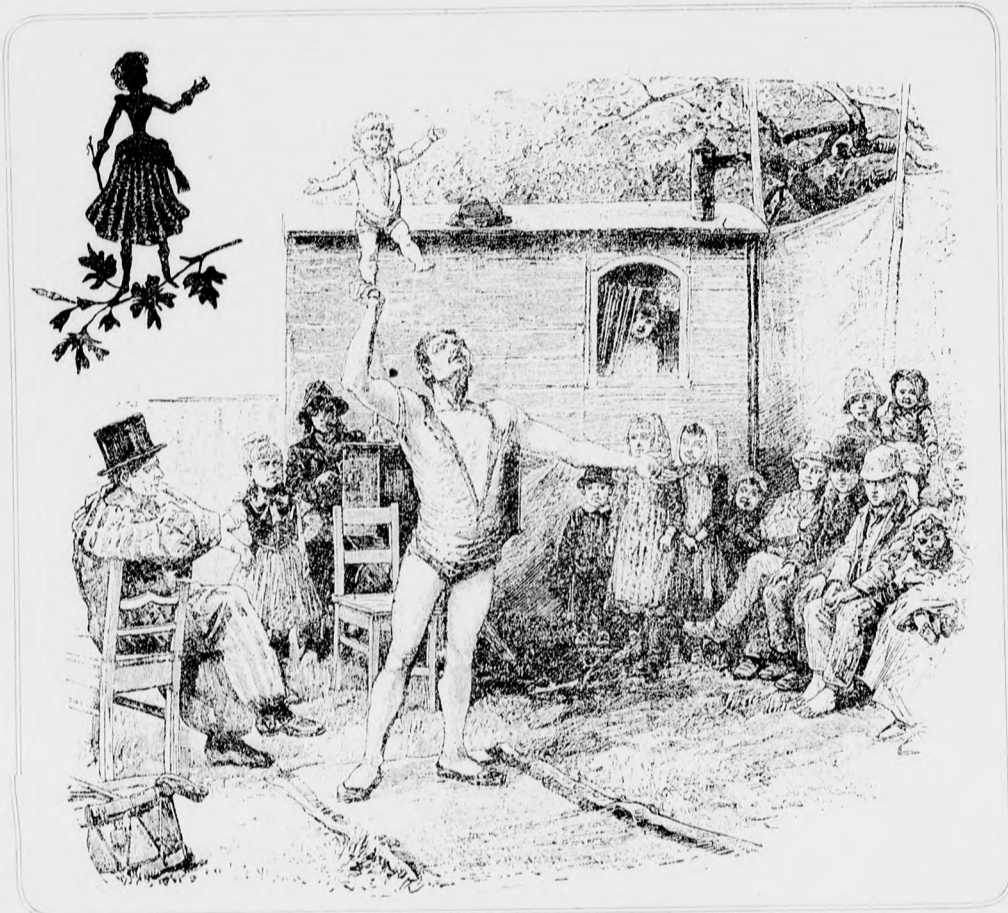
nélkül fel van fedezve. Örültem Viktor szerencséjének és izgatottan vártam minden levelet.

Egyszer Fedor örvendetes hírrel rohant be hozzám. Huga értesítette, hogy beteg nénjét elkiséri a külföldre és bátyjait nemsokára megölelhetni reménye van. Mint rendesen, úgy most is volt számomra egy lapocska mellékelve, ennek hangja ünnepélyesebb volt, mint az azelőttieké, miután a nemsokára leendő találkozás forgott kérdésben; de e hidegebb hangban számomra újabb, különösebb érzelem feküdt. Vonzalmáink megszűntek gyermekségek lenni. A szerencsétől felig örült voltam és csak arról gondolkodtam, hogyan fogom fogadni. Szeretett táncolni — miért tiszteletére bált akarunk rendezni, a melyet még Heidelberg nem látott. Lakásról is kellett gondoskodni. A nénye beteges asszony volt, külön szobára volt szüksége, hol a deákok lármáját ne hallja.

Unokahuga a virágokat szerette — egész szobáját fel akartuk díszíteni virágokkal, s ha este lefekszik, ablaka alatt csendesen s szeliden akarunk énekelni, hogy mosolyogva elaludják.

Sok terv, sok szenvedélyes üdvözlő költemény született meg agyamban, de nap, nap után mult el és mi a tervezett utazásról nem hallottunk semmit. — Még mindig volt reményem, mert nem érkeztek levelek; de reményem nemsokára füstbe ment.

(Folyt. következik.)

Falusi művész.

ORVOSI TANÁCSADÓ.

Itt a tél és vele együtt a lábak veszedelme, a fagyás. Ennek elkerülésére igen alkalmas a következő szer: 11 gramm finom porozott ópium, 55 gramm kámför por, 11 gramm finom poru szénsavas ammoniák, 20 gramm porozott ólomezukor és ehhez addig vegyítendő tiszta sótalan sertészsír, míg kemény kenőcs lesz belőle, ezzel a fájós fagyos helyet be kell kenni. *F. F.*

GONDOLATOK.

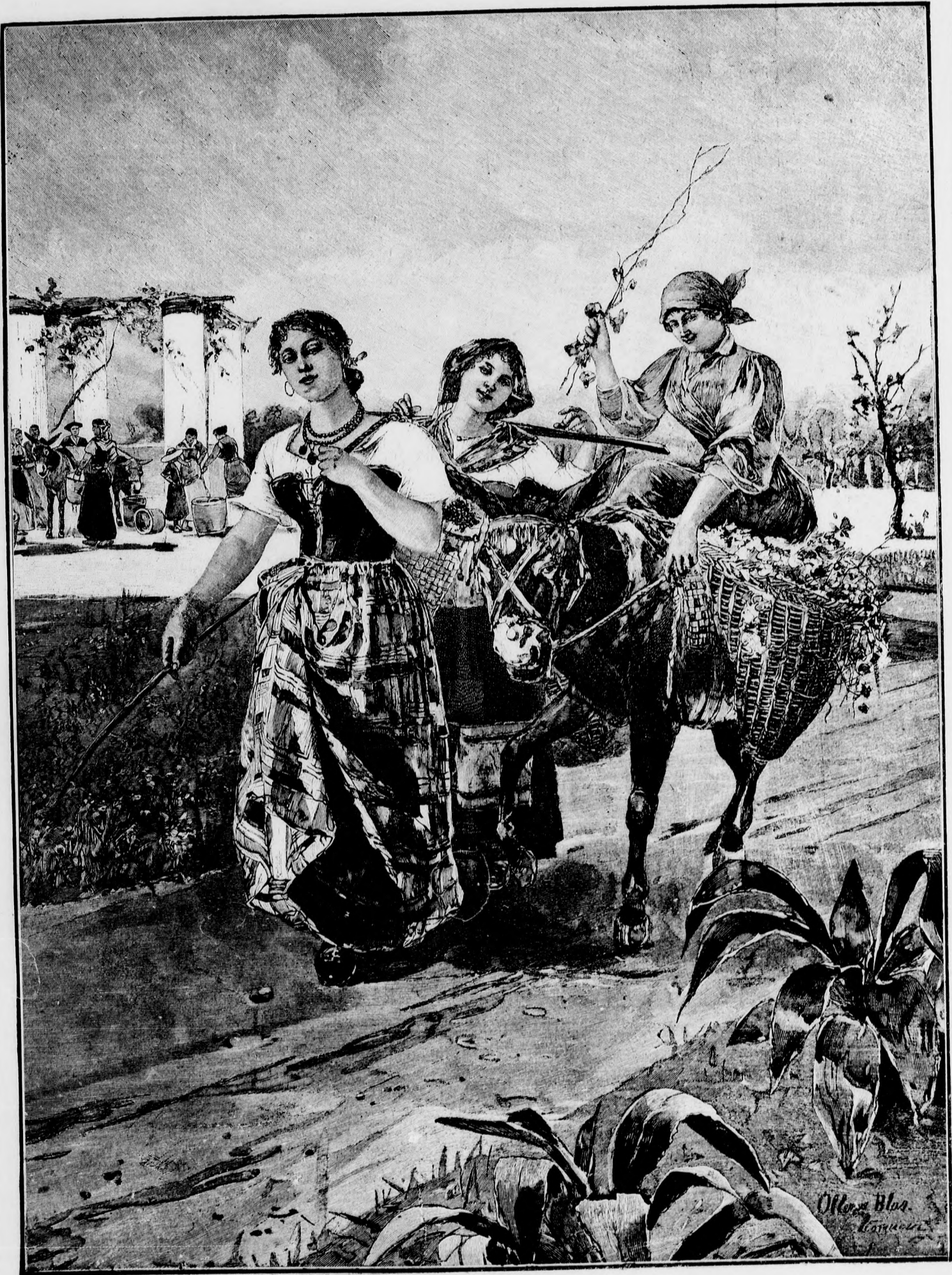
Nem hősiesség kell ahhoz, hogy az életet eldobjuk magunktól, hanem egy pillanatnyi örültség.

*

Mihelyt valaki a jótettet nem természetes dolognak, hanem erénynek tartja, már nem magáért a jótettért tesz jót, hanem az erény jutalmáért.

*

Hogy van az, hogy holta után mindenki sajnálja a legnagyobb bűnöst is, ha ő kiáltotta is rá a „feszítsd meg”-et. *A.*

— Szüret Olaszországban. —

—♦♦— A d i c s ő s é g . ♦♦—

Az én falióráim.

Ott kopog a falon, ott kopog szüntelen,
Mint a vándor, a ki köves úton megyen.
Ezer szerencse, hogy sohasem volt lába:
Rég elkopott volna az a sok futisba.

Mert ő fut, úgy siet, hogy e földön nincsen
Senki, a ki vele versenyezni merjen.
Sőt az időt is, mely gyorsan tovatűnik,
Elhagyja ez óra, felülmúlja mindig.

Ugy, hogy a mikor künn delet harangoznak,
Szerinte akkor már lehanyatlott a nap,
S a mikor az idő alkonyat felé jár,
Az én óráim szerint meg is virradott már...

Bár oly csodát tenne velem a jó Isten,
Hogy az idő is az óráim szerint menjen:
Ugy legalább ezek, a gondterhes évek
Főlötte gyorsabban áltatröpülének.

Bánatomnak, mely így talán soká tart még,
Ugy legalább hamar a végére jutnék.
Gyorsan érnék abba a virágos kertbe,
A hol számomra már az öröm teremne.

De mikor az öröm mosolyogna velem,
Az órámat akkor meg is állítanám:
„No, édes, jó óráim, a mennyit siettél,
Most, míg örömem tart, éppen annyit késsél!”

Gecsy István.

PALIKA SZERELME...

Irta: Párkányi Béla.

Az egész hivatal csak Palikának hívta. Hara-
gudott-e ő ezért a bizalmas titulusról, nem
tudni; soha senkit meg nem szólított érte, s így
rá is ragadt e név.

Nagyon jó fiu volt. Mindenki szerette az iroda-
főnöktől kezdve le az irodaszolgáig.

Csendes, zárkózott természetű volt. Keveset
beszélt, de annál szorgalmasabban dolgozott.

Reggel, a mint az óra 8-at ütött Palika a ren-
des toalettében megjelent a hivatalban.

Toilette! — hát ugyan milyen toalettében jelen-
het meg egy adóhivatali-írnok a hivatalban?

Bizony az igen egyszerű volt. Barna felsőkabát,
hasonló színű mellény, világos kockás, kopottas nad-
rág, fekete nyakkendő.

Örökösen fekete nyakkendőt viselt.

De nézzük csak, majdnem kifelejtettem, hiszen
Palikának kabátja gomb-
lyukában virág van. egy
valóságos, élő virág — egy
fehér szegfű.

Igenis, Palika minden-
nap vett magának egy
szegfűt.

A fehér szegfű sohasem
hiányzott s szépen oda volt
tűzve a gomblyukba, ép
ugy, mint az a fekete
nyakkendő, rendszeren cso-
korra kötve...

Hiszen olyan jól illett
a fekete szín halvány ar-
czához...

Palika ma szintén meg-
jelent a hivatalban pont-
osan, mert az óra 8-at ütött.

Egy csöndes „jó reggelt” kíván és odamegy
íróasztalához. Igen az ő kedves, mondhatni pajtásá-
hoz, ott az ablak mellett.

Oh! Palika nagyon megbecsüli íróasztalát; olyan
tisztán tartja, hogy csak úgy ragyog már messziről,
a szolgának hozzá sem szabad nyulnia, maga törli
le róla a port is.

Igen, az ő régi barátja az az asztal. Tíz év óta
tart már e barátság. Tíz év óta görnyed már erre
az asztalra és a világért máshova nem ülne; pedig
már öreg és kopott az istenadta, de Palika jó és
hü barát.

Igazán nagyon megszokta már ezt az öreg jó-
szágot; ha néha-néha terhe alatt egyet roppan, úgy
tudja sajnálni azt az asztalt.

Ilyenkor rendszeren felkel, párszor fel és alá sétál
a szobában: „hogy pihenje ki magát, hiszen nagyon
öreg már az Isten-adta jószága”... Azután mint-
egy megkönnyebülve újra leül és ír tovább, csak
tovább...

Palika, mint mindig, ma is igen halavány, de
a fehér szegfű nem hiányzik, a fekete nyakkendő
pedig ismét szépen esokorra van kötve.

Az ablak nyitva és azon kellemes, üde tavaszi
levegő tódul be, de Palika nem igen látszik azt érezni,
némán folytatja egyhangu munkáját.

Egyszerre a szemközti ház ablakja kinyílik.
Kedves madárdal hallik, melyet még bájosabb női
hang követ.

— Csitt, csitt Czeeskóm! csak türelem, türelem!

Olyan édes, zengetes hangon voltak a szavak
mondva; hát, ha még látnátok azt az aranyos kis
fejceskét, mely most az ablakramán felakasztott
kalitka körül fel-felbukkan! soha kedvesebb, aranyo-
sabb arcot!...

De nézzük csak Palikát!

Mi történt Palikával?

Hiszen Palika arca oly piros lett. Honnan az
átváltozás?

Oh! ezeknek a hangoknak odaát nagy varázs-
erejük van Palikára.

Palika ilyenkor összerezzzen, leteszi a tollát, fel-
üti fejét és csak néz, merően, némán a szemközti
ház ablakára.

Odaát meg hol eltűnik, hol megjelen az az ara-
nyos fejceske.

Végre az ablakok becsukódnak. A kedves fe-
jceske odaát szintén eltűnik.

Palika szomorúan hajtja le fejét. Egy sóhaj és ír
tovább, csak tovább...

Évek óta látja, nézi már, ezt a majdnem minden
nap meg-megújuló jelenetet odaát.

Milyen érzés köti, vonzza őt oda, ahhoz az
angyalhoz odaát.

Oh! ki kérdezi ezt egy szegény írnoctól, kinek
csak két barátja van: a toll és az asztal.

Hát az a kedves leányka odaát észre se vette
ezt a halvány, szenvedő arcot?

Észrevette-e e sovár, mohó tekintetet?

Ki tudná ezt megmondani?...

Palika egy pár nap óta feltűnően szomorú. Még
a szegfű sem olyan üde, mint rendszeren, mintha ez
is együtt érezne vele.

Eddig is keveset beszélt, de most éppen nem
hallatja hangját.

Némán és komoran ül asztalánál, felüti hala-
vány arcát és áttekint a szemközti ablakra.

De ott néma és csendes minden.

Reménytelenül hajtja le ismét fejét és csak ír
tovább-tovább...

Három hét mult el így; Palikára nézve hosszú idő; három teljes hétig nem látni ezt az angyal-arczot. De végre megérkeztek.

A csöndes ház azonban a szokottnál eleve-nebb lett.

Nagy sürgés, forgás van odaát, hogy is ne, mikor menyegzőre készülnek.

És Palika csak néz-néz folyton az ablakra, nem látja, nem hallja a fogatok egymásutánját és robogását, csak az ablakra tekint merően, szomorúan.

Ah! de végre megpillantja őt is.

Milyen halvány ő is!

Fehér ruha van rajta, mirtus-koszoru a fején; és Palika csak nézi, nézi, mint öleli őt át egy karsu ifju — a boldog vőlegény.

Oh, mily mély fájdalom marcangolja egész valóját, de egyszerre csak könyekre lábadoznak szemei, feje lehanyatlik és egy forró könnyesepp pereg le az arczán . . .

Egy idő óta Palika nagyon is halvány, sőt többé nem is az a pontos hivatalnok.

Későn jön. Szórakozott. Minden munkája teli hibákkal.

Szóval nagyon megváltozott... Hát azok az üde szegfűk?

Oh azok is elmaradtak, csak egy van azóta a gomblyukban, az is fonnyadt, száraz már. Oh szegény Palika nagyon megváltozott.

De napjában egyszer mégis boldognak látszik, a szokott időben áttekint oda, arra a szemközti ablakra, hol most minden csendes, egy mély sóhaj tör elő kebléből, lehajtja fejét és egy forró könnyesepp hull le arra a megmaradt, elárvult, száraz szegfűre . . .

A REZES ARCZRÓL.

Irta: **Dr. Róna Sámuel.**

Elmondhatjuk, hogy az arczával szép az ember. A meztelenül-előttünk álló arcz, az a mely az első benyomás megteremtője lelkünkben akkor, mikor valakiről hamarjában ítéletet kell alkotnunk.

A szép tiszta arcz mindig kellemes benyomást gyakorol és megvesztegeti egy időre az ítéletet. Ezért szeret mindenki legalább egy pillanatra szebbnek látszani, mint a milyen valóban. Ezért tűr el az ember szépséghibákat sőt betegséget is bárhol, csak az arczban nem.

A legesekélyebb elváltozás: egy piczinyke anyajegy, egy szemölcs — nem is szólva a veleszületett lángfoltokról, a szeplőről, a szökevényről (pattanás, vimmerli), fekete pontokról (mitesser) — kenésre-fenésre, magyarul: kendőzésre ösztökélik az embereknek különösen gyengébb nemét. A legtöbbször egyetlen óhajta eltakarni azt, a mit láttatni nem akar — legalább egy időre! Legjobban azt restelik azonban az emberek, ha az orruk vagy arczjuk veres, igazabban: rezes. És ha nem is a legesenyűbb szépséghiba a rezes arcz, tagadhatatlanul a legrosszabb hirben áll.

Ki nem ismeri a rezes arczot, a borvirágos orrt? a melyről a költő is azt danolja, a veréb is azt csiripéli, hogy a gazdája sokat iszik, sokat bizony?

És mégis ezt akarom én ma itt jobban ismertetni, ezt akarom kellő vírágításban feltüntetni, mert azt hiszem, hogy ezzel kötelességszerűen hozzájárulok a bajnak gyógyításához és az általa okozott lelki szenvedés enyhítéséhez.

Először is nem szabad minden kékes vagy vörös orru vagy arczáju embert rezes arczúnak tartanunk. Sok olyan ember van, a ki ezen állapotot súlyos szív- vagy tüdőbajától kapja. Itt is mint a rezes arcznál a finom erecskék tágulása adja az arcznak a rezes színt. Nem szabad továbbá kövéredő egyéneknél, továbbá korban előrehaladóknál (ugy nőknél mint, férfiaknál) az arcz

legnagyobb domborulatán vagy egész kiterjedésében mutatkozó, értágulásban alapuló vörösséget rezesség gyanánt fölfogni, jóllehet az elbirálás gyakran még szakértőnek is nehéz.

A gyógyítás föltétele a korán kezelés és az előidézők oknak lehetőleg biztos tudása. Mert ne higgye a tisztelt olvasó vagy olvasónő, hogy minden rezes arcznak egy az oka. Közös tulajdonság minden rezes arcznál az ugynevezett hajszálerek és a finomabb erecskék lassu tágulása. Ezen tágulás csak az arcz és a homlok területére szorítkozik. Mind a többi tünetény, a mit fönt leírtam, fokozódása, velejáró következése és folyamánya ennek. Ne ítéljenek gyorsan rossz szokás szerint és különösen ne ítéljenek el minden rezes arczot. Elég azoknak az a tudat, hogy ők csufak és már sok nekik az a tudat, hogy a közvélemény mindent hisz róluk, csak jót nem. Mily gyakran sajnálva halljuk ajkaikról a panaszt, hogy: nem iszom, sohasem is ittam, csak — vizet. Üldözi ezeket a rossz köznyelv ugysis eleget. Ha csomók, bibiresók, pattanások kelnek arczukon vagy homlokukon — romlott vérrel, vérbajjal, rossz nyavalyával gyanúsítják őket. Ne tegyék ezt! Alig van számalomraméltóbb ember egynémely ilyen rezes arczunál. Nem iszik s eszik csak mértékkel — vagy egyáltalán elvonja magától még a szükséges szesz is — a legrendesebb, a legjózanabb életmódot éli és még sem gyógyul baja. Ekkor kerüli az embereket, kerüli jó barátait, saját környezetét és meghasonlik végre maga-magával is.

A legtöbb rezes orr és arcz alapfeltételét a veleszületett hajlamban találja meg. Ezt a hajlamot a legkülönbözőbb okok, természetesen legtöbbször a szesz italok élvezete fejleszti ki. De csak legtöbbször és nem mindig.

Látjuk a betegség kezdeti szakait 14—15 éves fiuknál és serdülő hajadonoknál. Ezek még nem vádolhatók szesz italok élvezetével, még egyáltalán szeszszel nem is élnek. Ezeknél a veleszületett hajlamot általános szervezeti vagy tisztán szervi bajok fejleszti. Ilyen általános szervezeti bajok — fiuknál és leányoknál — a vérszegénység, utóbbiaknál még a chlorózis (sáppadó-kór) s az ezzel járó szervi zavarok.

Hasonló általános vagy egyes szervi bajokkal összefüggő az a rezes orr is, melyet aggszűzeken látunk. Még akkor is figyelembe kell ezeknél azon okokat vennünk, ha szeretik is kissé a szesz ital. Nagyon gyakori a baj idősebb nőknél az u. n. matrona-korban és különösen jobbmóduaknál.

Ezeket is pártfogásomba veszem, ezek között is vannak sokan a kik nem élnek szesz italal és bizonyára azon változások, melyek életviszonyaikban beállottak, kapcsolatos összefüggésben lehettek bőrbajukkal.

Többször tapasztaltam fiatal egyéneknél a veleszületett hajlamot mint egyenes átöröklést; tehát hogy a fiatal rezes arczúak szüleiknek egyike másika hasonló bajban szenvedett. Ismerek több családot, melyben bizonyos korban 2—3 testvér is rezes arczu lett.

Sok esetben, meg kell vallanunk, semmiféle ok felvételére sines támpontunk, a mely a rezes arcz támadását megmagyarázná.

Hogy már a régi orvosok is tudták azt, hogy a rezes arcz nem mindig Bacchus ajándéka, mutatja, hogy Plenck első magyar bőrorvosunk a mult század végén hétféle rezes arczot vett fel, a többek között olyat is, mely a vizivástól származott legyen. Az ilyeneknek azután egyenesen szesz italokat rendelt. Mi, újabb generáció ilyen rezes arczot nem ismerünk. — Hebra hosszantartó hidegvizkurák után látott rezes orrt támadni.

Szervi bajjal összefüggő azon rezes arcz is, melyet hosszas gyomorhurut, rossz emésztés, hasi pangás kíséretében látunk.

Vannak azután rezes arczúak, a kik állandóan hidegben tartózkodásra viszik vissza bajukat.

És nem lehet a tartós hidegnek befolyását a rezes arcz elősegítésére eltagadni; de egyuttal figyelembe kell venni azt is, hogy ezen hidegben tartózkodók jobbára isznak is.

Természetes végül, hogy legnagyobb azon rezes arczuak száma, a kiknek bizony „édes tej után is jólesik az itóka”. Ezeknél is veleszületett hajlamot kell felvinnünk, tekintve azt a körülményt, hogy vannak még sokan, a kik többet isznak mint ők, és rezes orrt még sem kapnak. Nem szabad továbbá elfelednünk, hogy a legtöbb alkohol okozta rezes arcz és azoknak nagyobb foka már haladottabb koru egyéneknél észlelhető, a hol tehát az alkoholnak segítségére jön a korral járó gyengülő szöveti ellenállás a véretek részéről.

De a főok mindenesetre az alkohol. Az alkoholnak nagy befolyása van az erekre. Ki ne tapasztalta volna erősebb italok után a fölhevülést, a gyorsult szívdobogást, a szopora érlüktetést és a lüktetés feszességét? Ki nem tapasztalta még, hogy ha kelése van nyakán vagy az orrában, milyen gyorsan és milyen sajtón lüktetnek abban az erek, hogy feszül és fáj az egész kelés, ha csak egy pohárka bort ivott?

Ezekben elmondtam mindazt, a mit mint tudnivalót el akartam mondani. Láthatjuk, hogy nem lehet és nem szabad minden rezes arczot a boros üvegen át nézve megítélni.

csak azt igyekszik elhárítani. Nagyobb fokuaknál okvetlenül az arcz orvoslására is van szükség a mellékkörülmények tekintetbe vétele mellett. A szeszes italok kerülését, azoknak mérsékeltebb élvezését, a hidegtől avagy a forró sugaraktól való tartózkodást, mindig az orvos ítéletétől tegyék függővé, mert csak ez tudhat biztos és jó tanácsot adni. A gyógyításnál csakis az orvos által rendelt kénes fürdők, szerek, szappanok, hintőporok és szeszes oldatok és sohasem újságokban hirdetett és ismerősöktől ajánlottak szerepeljenek, mert esetleg elhibáztatva a baj keletkezésének okát s így főnák szert használnván, állapotukat még rosszabbá, gyógyíthatatlanná teszik. Sohase bocsássanak maguk pióczával, vagy ne bocsátassanak borbélylyal vért az arczuktól. Ezt sokkal kiméletebben, nagyobb pontossággal és főleg nagyobb haszonnal végzi hozzáértő orvos.

Sok türelem, sok fáradság és önmegemberelés kell néha a baj leküzdésére, de a siker azután majdnem mindig kielégítő.

ELZA.

REGÉNY. (15.)

Írta: H. Ferenczy Ida.

XII.

Szekrényesyné álmai teljesültek. Elzából előkelő grófnő lett, irigyelt, imádott neje a büszke Végváry grófok egyetlen sarjának.

Az esküvő után nászutra indult a fiatal pár, s csak öszfelé tért vissza pár heti időzésre Sarkadra. Ha volt még az öreg grófnak s nejének valami idegenkedése a szegény polgárlányka ellen, ki reményeiket porba döntötte, eloszlott ez nyomtalanul, látva féltett fióknak boldogságtól sugárzó arczát.

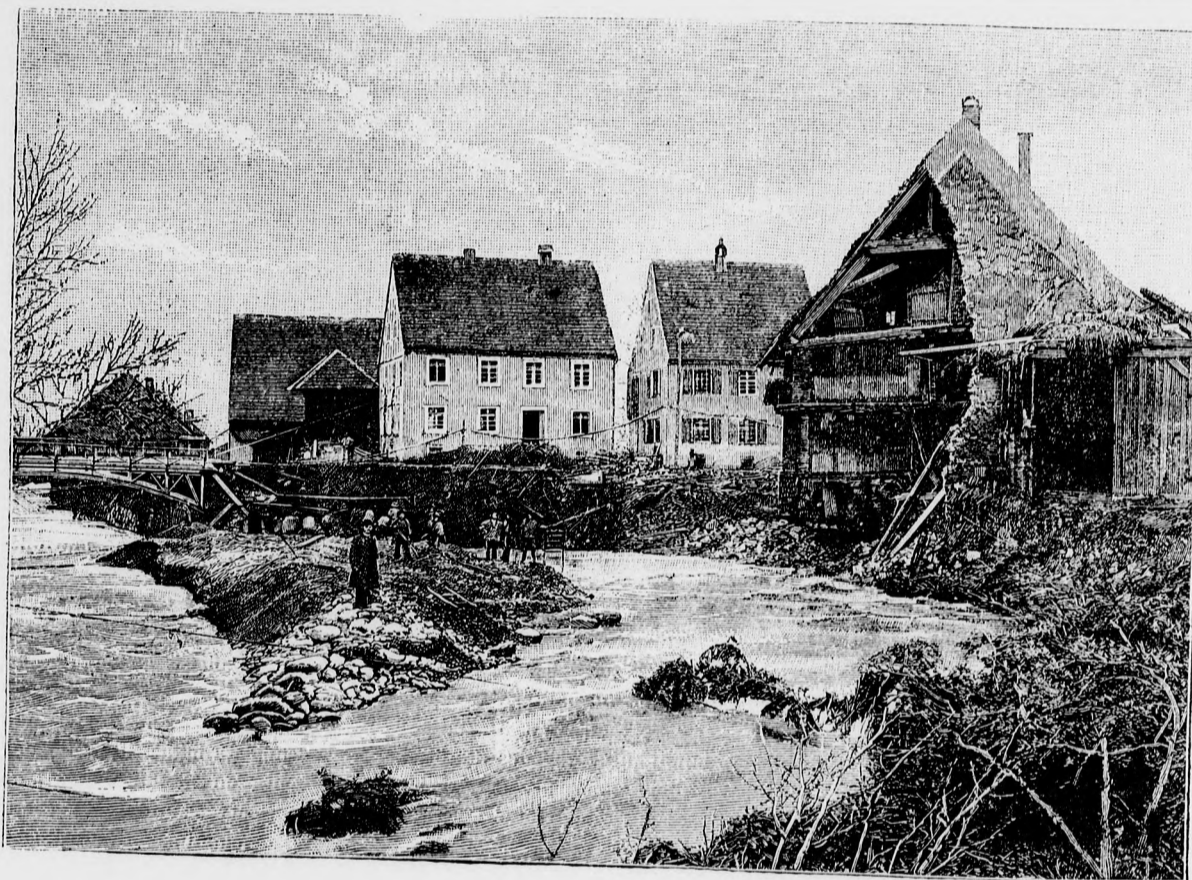
A fiatal grófné rendkívüli szépsége az illő keretben még fokozódni látszik, s Hugó gróf nem tudott eléggé betelni nejének magasztalásával szülői előtt.

— Ugy-e, anyám, Elza egészen kigyógyított elégedetlen természetemből? Lásd, most egészen más szemüvegen keresztül nézem a világot, minden örömet szerez nekem, de hiszen ilyen angyal mennyországgá varázsolja az életet.

Boldog csevegéssel járta be az ifju pár a rég nem látott gyönyörű parknak minden emlékezetes részét. Boldogságuknak, bánatuknak tanyáján hosszasan időztek; s minden emlék hatása alatt forróbban ölelte a gróf szívéhez ifju nejét, minden kiállott gyötrelméért most akart volna kárpótlást nyerni.

— Drágám! Egyetlenem! Milyen boldogságot hoztál magaddal, milyen gyönyört árasztasz életemre...

— De én Hugó, én, mi mindent köszönhetek neked! Nemesak a tó mélyéből emeltél ki; kiemel-

A p u s z t u l á s.

Ezek után még csak arról lehetne itt szó, hogy a kinek nincs rezes orra vagy arcza, mit ne csináljon, nehogy megkapja, és a kinek már van, mit csináljon, hogy többé ne legyen.

Azok után, a miket már elmondtam, megjelölöm az utat is, melyen haladnia kell.

A mértékkel való ivás — különösen, ha valaki nem a nagyobb mértéket választja — a rezes arczra nem hajlamos embereknek nem okozza azt. A kiknél a hajlam vagy mi több az örökölhetőség is kimutatható, vagy a kiknél már kezdődik a rezesség azok vagy egyáltalán ne, vagy igen mérsékelten és csakis hazai természetes borokat igyanak. Jó egyáltalán mellőzni az égetett szeszt, de ha ez — mint az életben elő szokott fordulni — kikerülhetetlen, csak a jó hazai szilvóriumnak adjunk elsőséget és ne a megbizhatatlan összetételű kül- vagy belföldi édes vagy erős égetett szeszeknek. A jó sört ihatja bátran mindenki — természetesen mértékkel.

Ha már jelentkezik a rezes arcz, a legkisebb foknál is kutasuk az okot; de e kutatásban mindig orvos segítségét vegyük igénybe. A kisebb fokuaknál elegendő, ha az orvos az alapokat meglelve,

tél a szegénység porából is, megosztva velem sziveddel együtt rangodat, gazdagságodat. Ugy fáj nekem, hogy viszonzásul nem nyujthattam neked egyebet szerető szivemnél.

— Oh, a te hozományod kedvesem méltó egy királyi hercegnőhöz is. Nem mesés kincsekkel ér-e föl szépséged, jóságod, hü szerelmed? ... Azt hiszed, hozzattál volna nekem ennél becsesebbet?

— Milyen gyöngéd vagy, édes Hugóm, — mondá a fiatal nő, átkarolva férje nyakát, míg ez forró csókokat hintett szeméire — és milyen előítéletes bohó vagyok én, hogy még egy ilyen perczen sem tudom élvezni teljes mértékben boldogságomat.

— És mi gátolja a boldogság élvezésében az én bohó kis feleségemet? — kérde Hugó mosolygó enyelgéssel, simogatva az elborult szép homlokot.

— Az a csunya, az a sötét sejtelem, hogy valaha még megváltoznak érzelmeid irántam.

— Nem ismered szépséged hatalmát, hogy ilyenre még csak gondolni is tudsz.

— De Hugó, a szépség mulandó égi adomány és még ha állandó volna is, a megszokás által nem válik-e unottá előtted?

— Oh, te kis babonás teremtés, te édes képzelődő asszonyka, te, hát szabad neked ilyen balgaságokkal, ilyen képtelenségekkel csak egy csepp ürmöt is vegyíteni a mi mézes tengerünkbe? — Jöjj, most megbüntetlek, fogolylyá teszlek egy egész negyedóraig, — nevetett az ifju férj, szorosán átölelve neje karsu termetét.

Hagyjuk el egy időre a boldogokat. Mit is lehetne most már egyebet róluk írni? Öröm és napsugár, ez tölti be napjaikat, s ennek melegét, fényét kiszíneznik olvasóimnak gazdag képzeletére bizom.

A z á r v á k.

A gazdag s fényes termékből, hol ezideig tartózkodtunk, térjünk vissza a Szekrényesyné asszonyom egyszerű hajlékába, hiszen a kedves Anna sorsa is érdekli szivünket.

A kis eleven jegyzőné mintha egy fejjel magasabb volna, mióta nem láttuk, de hisz nem csodálkozhatunk rajta; a bánat meggörnyesztí, az öröm, büszkeség fölemeli az emberek fejét; nem minden jegyzőnének van „grófné” leánya. Nem is győzi el beszélni ismerőseinek leánya boldogságát, szerencsés-jét, de mindig bizonyos tartózkodással teszi, csak olyankor, mikor Anna nem hallhatja, mert Anna Elza távozásá óta mindig szomorú, szótalan. Szegény, bizonyára fáj neki, hogy ő nem lehet Elza helyén. Ezt gondolja Szekrényesyné gyakorta.

Anna pedig ezalatt mélézik, ábrándozik tovább, de azért nagyban csalódik Szekrényesyné, ha azt hiszi, hogy mindezt az Elza fényes szerencsése okozná. Gézára gondol ő ilyenkor, a szép, a jellemes, fenkölt gondolkozásu ifjura, a kinek távoztával az egész világ kihaltak tűnt fel előtte.

Az ifju bucsulátogatása nagyon megpróbálta az ő szivecskéjének érzelmeit is; érezte, hogy azzal együtt az öröm, a vidámság is elszáll fiatal életéből. Nem irigyelte Elza szerencsés-jét, bolgogságát, nem fáj neki saját szegénysége Elza gazdagsága mellett, csak akkor mozdult meg szivében egy elkeseredett, fájó érzés, ha Gézának Elza iránti visszautasított szerelmére gondolt.

— Hatalmas Istenem! — szolt gyakran összekulcsolt kezekkel emelve szeméit az égbe — áraszd el nővéremet a föld minden boldogságával, gazdagságával. Halmozd reá az én részemet is a föld javai-ból, csak azt a megbántott szivet vezérelj vissza hozzám, hogy szerelmemmel gyógyíthassam fájó sebeit. Nem kérek tőled jó Istenem semmi egyebet, csak a viszontszerem édes üdvét. Elérve, élvezve ezt a boldogságot, zugolódás nélkül fogadom atyai kezeid-ből a legszomorubb sorsot is.

Vajjon lehet-e, hogy meghallgatlanul hangzik el az ilyen szivből fakadó imája az ártatlannak? ... (Folyt. köv.)

APRÓSÁGOK.

A gondos papa rá akarja szoktatni a kis Jenőt a korai fölkelésre.

— Fiam — mondja neki — a ki korán kel, aranyat lel.
— Ühöm — vág vissza a kis kópé, — de a ki vesztett aranyat, az még korábban kelt föl? Ki tudja, ha én is nem veszték-e.

— Milyen szerencse, hogy ez az X. olyan ostoba! Mert ha nem volna annyira ostoba, azonnal belátná, milyen kevés esze van!

Hathatós izzasztó szer.

Tanár: Ha pedig az imént felsorolt izzasztó szerek hatás nélkül maradnak, mit fog ön akkor tenni?

Orvosjelölt: Akkor — — — akkor a betegemet elküldöm ide a rigorózumra.

Az iskolából.

Peti egy levelet ad át a tanítónak, melyben atyja azzal menti ki a fiu tegnapi elmaradását, hogy otthon disznótort volt.

Tanító: Hjah, a papir türelmes, hanem estére majd személyesen győződöm meg róla!

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Hol is kezdjem, hol is végezzem, hisz annyi a mondani-valóm, hogy csak győzzem papírral! Mint engem legközelebről érdeklő újdonságot ezennel felemlitem, hogy a tavalyi nyhe telet az ezidei alighanem ki akarja pótolni, mert kérem, olyan hideg volt az elmúlt héten, hogy az orrom majd lefagyott. Ablakomat ellepte a jégvirág és ez még a szaharai forróság ahhoz a hideghez képest, a mely mult héten az országra ránehezült: a hőmérséklet Kolozsvárott —17, Nagy-Szebenben —15, Marosvásárhelyt —14, Ungvárott, Egerben, Arvaváralján, Kis-Kartalban —11, Zombolyán, Aradon, Debreczenben, Szegeden —10, Temesvárott, Zomborban, Akna-Szlatinán —9. A hőmérséklet —2 és —17 között váltakozik. A fővárosban —8 fokra szállt alá a hőmérséklet.

* * *

❖ A kerékpársport. ❖

Mivel éppen a hidegről beszélek, megint felemlitem Andréét és expedícióját. Ez a merész sarkutazó vagy aëronauta ugy kísért július 12-ike fölszállásának napja óta, mint a bolygó hollandi, s olyan misztikus lényvé vált, mint az a sarki fény, melynek jégátárolta birodalmába be akart hatolni. Minden emberileg elgondolható eshetőségre elkészült, úgy hogy ha a légáramlatok lakatlan pusztá vidékre vetették is, élelmiszer dolgában nem fog egyhamar szükségét látni. Valamennyi szelenczét, a melyekben konzerveket vittek magokkal, rézből készítették, mert a vas befolyásolná a delejes vizsgálatokat. E konzervekben képviselve van a pecsenyék, kolbászok, sonkák, halak, baromfiak, főzelékek és gyümölcsök minden neme. Az étlap tehát nagyon gazdag s ha Andréé és társai ezt a felszerelést meg tudják menteni, egyelőre szükségét nem fognak szenvedni, nem is számíthat, hogy vadászattal és halászattal szintén szerezhetnek enni-valót. Andréé pasztillákat és citromlevet is vitt magával, a mi arra jó, hogy az expedíció tagjainak profilaktikus szer gyanánt szolgáljon skorbut ellen. Végre csokoládésüteményt is vittek, a mibe pulverizált „pemmikán”-t vegyítettek. A pemmikán nem más, mint indián módra szárított hus, a melyet főzve és nyersen is enni lehet. Ezenkívül üvegekben és skatulyákban is vittek magokkal élelmiszert és hogy a nedvesség ellen megóvják, előbb pergamentbe,

aztán ónpapírba csavarták s végre légmentes pléhdobozokban helyezték el. Szakértők szerint az expedíció kilencz hónapra van ellátva élelmiszerekkel.

* * *

Mint hogy egy időszere kirándulást tettünk az éjszaki sark jégtömbjei és hóborította síksága fölött, nézzünk haza is, mit csinálnak itthon. Kongresszust tartanak, a katolikus autonómiai kongresszust! Ennek volna a czélja az, hogy a katolikusokat és kizárólag a katolikusokat érdeklő ügyet, nem a lelki, hanem az anyagi ügyeket értjük, a katolikus papság a világi katolikus elemmel együtt intézze el. Már husz egynehány esztendeje, hogy ily czéllal összegyűlt a katolikus autonómiai kongresszus, csak hogy a tárgy kényes voltánál fogva nem tudott olyan határozatokat hozni, melyek megfelelőek lettek volna. Vaszary Kólos hercegérsek rá is mutatott ezekre a nehézségekre melyek főleg abban gyökeresnek, hogy a katolikus vallás rendi szervezete, az autonómia oly módon való gyakorlását, mint ez a különböző hitfelekezeteknél lehetséges, nem engedi meg. Ő Felsége apostoli jogai mind

megannyi nehézségek, melyeknek elkerülése a mostani katolikus autonómiai kongresszus feladatához tartozik.

* * *

De hiszen mondja csak nekem valaki, hogy „no most még csak ezt kívánom, akkor már semmit”, azt egyszerűen kinevetem!

Mi magyarok olyan ajándékot kaptunk felséges urunktól, hogy szobrot már elképzelni sem lehet: a tiz szobrot! Az egész ország örömmámorban uszott; azt hittük: legfőbb vágyunk teljesedett, s ime az örömből, mely szívünket eltölti, egy másik, nem kevésbé forró vágy, egy szent óhajítás kezd kiemelkedni, azokra a tárgyakra gondolunk, melyek a magyar király tulajdonát képezik ugyan, melyek a magyar történelemre vonatkoznak és a melyek Bécsben vannak!

Sóvárgó lelkünk előtt egy monumentális épület jelen meg, a mely a mi országunk szívében épül, s melyen ez a büszke fölirat ékeskedik: „Magyar királyi muzeum” s ebben lennének azok a nagybecsű tárgyak elhelyezve. Nem nekünk juttatok ajándék volna, hisz ugyanazé lenne, a kié eddig volt, csak hogy itthon lennének! Vajjon

mikor ölt testet ez a jámbor vágy? Azt rebesgetik, hogy Ő Felsége ezt a kívánságát is teljesíteni fogja a közeljövőben a magyaroknak. Vajha igaz lenne!

* * *

A régiségekről az eszmetársítás törvényei szerint egy másik régiség, egy érdekes régi privilégium jut eszembe, a pozsonyi izraelita hitközség az a régi joga, hogy minden év Márton napján három ludat ajándékozhat a királynak. Miként minden évben, az idén is felvitt egy három tagból álló küldöttség három gyönyörű fehér hizott ludat, melyek nemzeti színű s egyéb szalagokkal voltak ékesítve. Királyunk nagyon szívélyesen fogadta a küldöttséget.

Mecsekalji.

KÉPEINKHEZ.

Halmos János Budapest polgármestere. Csak nemrégiben történt, hogy mikor Márkus József alpolgármestert polgármesterré választotta meg a közgyűlés, Haberhauer János városi tanácsost ugyanakkor al-

polgármesterré választották meg. Azóta Márkus József Budapest főpolgármestere lett és a polgármesteri székre a közgyűlés Haberhauer János alpolgármestert választotta meg, ki mikor az esküt letette, így szólott: „En Halmos János esküszöm” . . . Dörgő éljenzés kísérte ezt a szép meglepetést, a mely az új polgármester programjának egyik legszebb pontját világította meg; hogy a város és tisztviselői, ne csak gondolatban, ne csak érzésben, hanem nyelvben és névben is magyarok legyenek! Eljen tehát Halmos János, Budapest polgármestere.

Az üldözött vadkan. A Kárpátok magasabban fekvő vidékeire az erős szigorú hideg meghozta a telet, a hót, a tél és hó minden élvezetével és kínjaival. Élvezet nekünk, kik a vadászatban gyönyört lelünk, kínos a szegény üldözött vadaknak, melyeknek se tanyájuk, se élelmők ilyenkor, s melyeket az éhség ilyenkor oda csal a puszkacsövek elé. Képünk az üldözött, a halálra szánt vadkant mutatja be, azt a vadat, mely néha nagyon veszedelmes tud lenni.

Az anya öröme. Vajjon van-e nagyobb és neme-sebb öröm ezen a világon, mint az anya öröme, ha kis gyermekét, karjára veszi. Ez az egyedüli öröm, melynek forrása tiszta, mely nem vegyít magába semmi más érzelmet. Nem is embernek képzeli ilyenkor az anya magát, hanem oly lénynek, ki egy hozzá hasonlónak életet adott. Van ebben a gondolatban valami az Isten fogalmából, van benne emberi is, egyszóval nagyon különös öröm fogja el az anya szívét mindannyiszor, valahányszor ajkát a „gyermekem” szó elhagyja.

Az egyházi zene. Csendesen indul és folyton erősbödő hanggal törekszik az ég felé ép úgy, mint az ima, melyet szárnyára vesz. Hiányzik belőle minden mesterkelt, minden frivol akkord, nem ringat bennünket abba a kéjes mámorba, a mely a világi zenének sajátja, nem tüzel fel vérünk, mint a harci dalok, hanem méltóságos hangjaival az áhívatot kelti fel bennünk, majd azokat a borzalmasan egyszerű gondolatokat, a halál, a feltámasztás gondolatát juttatja eszünkbe. Majd könnyekre indít, majd megvigasztal, majd a mellünket verjük hangjaival, majd bizalommal tekintünk az égre. Ez az egyházi zene!

Falusi művés. Szegény vándorló művészek, még ilyen hidegben is a porondra kell lépniök szellős bódéikban, hogy a mindennapi kenyérré megszerezze az azt a pár krajczárt, melyért művésztükét mutogatják. Ez sulyokat emel, ő a Herkules, s hogy erejét bemutassa, a lábánál fogva emeli a gyermeket a levegőbe, egy leány egy rozoga harmonika játékára emelgeti lábait, s el akarja a közönséggel hitetni, hogy ő most tánczol. Édes Istenem, de sokat is dolgoznak az emberek, hogy ne kelljen dolgozniok!

Szüret Olaszországban. Olaszországban, a hol a szőlő korábban érik, mint nálunk, egyes helyeken mégis később van a szüret, és pedig azért, mert a szőlő egy fajából kiválóan jó bort kapnak akkor, ha a tőkén hagyják megtöpörödni a szemeket. Ezek a késői szüretetek azonban ép oly vigak, ép oly zajosak, mint a mi szüretjeink, sőt talán még zajosabbak, ha meggondoljuk, hogy a gyulékony olasz szív a gyújtó olasz fekete szem tüzetől vajmi hamar lángot fog.

A dicsőség. Babér övedzi homlokát, a dicsőség babérját tartja kezében, hogy lehetne egy-egy levélkét kivívni tőle!? Rögös az út a Parnasszusra, nehéz oda eljutni, küzdeni, tenni, tünni, fájni és izzadni kell a dicsőségért. Néha saját vérünk jelzi a megtett utat, de hogyha már megtettük, ha véres, ha fáradt kezünket kinyújthatjuk a hír babérjai után, akkor egy levélke ebből a koszoruból feledtet velünk minden bűt, bajt, szenvedést!

A pusztulás. Nagy nyomor lép az elemi csapások nyomába mindig, a tűz, a víz, a levegő, a föld mind, mind ellensége az ember munkájának. Pedig a tűzzel győzzük le a természetet télen, s varázsolunk szobánkba nyári meleget, míg künn a hóvihar tombol, a víz hajítja malmainkat, hordja hajóinkat, a levegő éltet bennünket, a föld termi meg élelmünket! Am ha ezek féküket vesztik, akkor pusztít a tűz, a víz, a szélvész és a földrengés! Akkor ezek nyomán csak rom, csak pusztulás marad.

Az árvák. Élni szegényen bár, de szerető szivektől körülveve, ez még áldása az égnek, de gyer-

mekkorában kitasztva lenni az élet vad árjába, minden segítő, minden szerető szív nélkül szükölködni, minden falat száraz kenyérért keserűen megdolgozni s soha egy jó szóban sem részesülni, ez olyan sors, a melynek a keserűségét az érzi legjobban, aki ilyenén átesett, az apátlan, anyátlan árva!

A kerékpársport. Véget ért a saison, a kerékpárok becsomagolva pihenőre térnek; akik nagy sikereket értek el a sportnak ezen ágában, azok a télen át pihennek babérikon, mert ha ideig-óráig kibírja is az időjárás, nem tart már soká, s az uton tornyosuló hóhegyek lehetetlenné teszik a karikázást.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A disznósódar páczolási módja a következő: Négy sódarra a sódarok nagyságához mérten veszünk 10—12—14 maroknyi sót, ezzel a sódarok jó erősen bedörgöltetnek, s 6 napig így hagyjuk őket. Azután 8 maroknyi boróka magot, 4 maroknyi koriander magot, 1 maroknyi feketeborsot, 1 evőkanálnyi salétromot, 1 evőkanálnyi fehér cukrot, 8 közép nagyságú vöröshagymát, 2 nagy foghagymát egy mozsárban összetörünk, 8 liter lágy meleg vízzel összekeverjük, s ezzel a pácczal a sódarokat erősen bedörzsöljük, a maradék páczot a sódarokra öntjük, és annyi vizet teszünk hozzá, hogy a sódarokat ellepje. A sódarokat okvetlen meg kell mindennap forgatni, s négy heti páczolás után a kéménybe füst fölé akasztjuk.

A sódaroknak azért kell 6 napig a sóban állaniok, hogy szép piros színt nyerjenek. A négy heti páczolás a besózás napjától számít.

IRODALOM.

Kisebb tanulmányok. Ily cím alatt gyűjtötte össze és adta ki *Széchy Károly* a magyar irodalom egyes alakjairól irt értekezéseit. A kidolgozás gondossága és az előadás stílje mester tollra vallanak, a megfigyelés finomsága és a párhuzamok szabatosága a magyar könyvpiacz díszévé teszik e könyvet. Megjelent Hornyánszky V. könyvkiadóhivatalának kiadásában és ára 2 ft. Ajánljuk olvasóinknak.

Petelei István. *Felhők.* Elbeszélések. Az újabb magyar elbeszélők között kevés van, a kinek oly határozott, erős egyénisége volna, mint Peteleinek. Az ő világa egy sajátos külön világ, melynek megvannak a maga eredeti alakjai, mindenkör érdekes történetei. Nincs az ő irásában a divatos köznapiságból, francziás vagy más modern irányzatból egy makulányi sem. Közel másfél évtized óta halad a maga tiszta irányának egyenes útján, melyet annak idején „*Az én utcám*”-mal oly dicsőségesen megkezdett. Mostani kötetében tizenegy elbeszélés van, nemesak az ő tehetségének, de az újabb magyar novellás irodalomnak is legértékesebb termékei. Szépen irt történetei igazi műgondtal megalkotvák; jellemzésének finomsága, pszichológiájának igaz volta pedig a magyar elbeszélő irodalom egyik legkiválóbb alakjává avatják Peteleit. A *Felhők* kiállítása díszes és a tartalomhoz mérten választékos, mely becsületére válik a kiadó Franklin-Társulatnak. Ára 2 ft.

Vettük a Lampel Róbert (Wodiáner F. és fiai) budapesti kiadócségy kiadásában megjelenő Szalay-Baróti-féle „Magyar Nemzet Története”-nek a hetvenegyedik füzetét. Ebben a héteves háboru bezárta után a Mária Terézia uralkodása alatti belviszonyoknak fölötté érdekes s nagyrészt új világlátásban feltüntetett leírását olvasuk és pedig már József főherceg társuralkodónak Magyarországra oly káros germanizáló s alkotmánybontó törekvéseinek a hatása alatt. Külön műmellékletkép kaptuk I. Ferenc esászár és királynak igen szép arcképét, a szövegben pedig a következő képekkel találkozunk: Laudon Ernő Gedeon báró tábornok, Eszterházy Antal gróf, Szent István rend kis és nagy keresztje, A Szent István rend nagykeresztjének csillaga, A Szent István rend alapításának emlékére vert érem, József és Lipót főherczegek, II. József, Albert, szász-tescheni herczeg, Magyarország kormányzója, Mária Krisztina főherczegnő, Magyar nemes testőr diszruhában Mária Terézia özvegy korában.

Smiles „Élet és Munka”. Fordította *Dáni E.* E jeles szerzőnek „Jellem”, „Önsegély és „Kötelesség” című művei magyar átdolgozásban ismeretesek olvasóközönségünk előtt; e művek több kiadást értek, mi magában véve jó ajánlólevél nálunk. Azért a fordító, ki Smilesnek egy újabb művével ismertett meg bennünket, hasznos munkát végzett s a kiadó buzgó szándéka is csak dicsérhető. Mert az „Élet és Munka” ujonnan megjelent könyv

a fennemlítettet tartalmasság, tanulság és gyakorlati szempont tekintetében felülmulja és sokak jellemre és ténykedésére fog irányítólag hatni. Megjelent Lévai Mór kiadóhivatalában Budapesten, IV. Egyetem-utca 1. sz. Ára a 30 ives díszes kiállítású kötetnek 2 frt 40 kr. Bekötve 3 frt.

Gyp. Pipiske házassága. Az érett nő bonyolódott lelki rejtelmeinek ezerféle megvilágítása helyett egy fiatal lánybimbó nyíladozása, a melynek szüzi kelyhe egész bűvös varázsában kibontakozik gyönyörködő szemünk előtt. Félig gyermek még, de félig már asszony, a gyermek ártatlan naivtásával és esőkolni való /des pajzanságával az öntudatlanul szerelemre lobbant, minden ízében szenvedélyes nő fenkölt érzelmvilágát egyesíti magában a kis Pipiske, Gyp le „Mariage de Chiffon” című híres művésznének hősnője, a ki bennünket első percztől fogva lebilincsel és elbűvöl. Az Athenaeum kiadó társulat Ovasótára, Franciaország legszellemesebb írónőjének e vonzó művével irodalmunkat gazdagította. A fordítás magyarosságáról a fordítónő, Cserhalmi Irén tolla kezkesedik. A kétkötetes mű ára 1 frt

Verne munkáinak illusztrált magyar kiadásából most kaptuk meg a 76-82. füzeteket és ezekben *Az uszó sziget* című regényt. A mint a népszerű író minden munkájában valamely nagy természeti probléma oldódik meg előttünk, jelen regénye is egy izgalmas, kalandos utazás leírása keretében a vizek titokzatos, mélységes világával ismert meg. A költő képzeletének míg csodálatosan merész csapongását követjük, a tudás, az igaz észrevétel nélkül lopózik elménkbe. Ez az, a mi Vernét minden idők legnagyobb írói közé emeli és a mi nagy népszerűségét megmagyarázza. A regényt Gaál Mózes ayatott tolla ültette nyelvünkre és a füzetek külön-külön is kaphatók 20 krajával minden könykereskedésben.

VEGYESEK.

A jövő hét nevezetesebb évfordulói:

Novembe	22	Az osztr. birod. gyűlés áttétele Kremsierbe 1848.
"	23	Az első vasut megnyitása Ausztriában 1838.
"	24	A mukások utcai harca Lyonban 1831.
"	25	Gr. Széchenyi Ferencz megalap. a nemz. muz. 1802.
"	26	Gyulai bemut. „Arany műv.” Toldi szerelm. 1879.
"	27	Goeben por. táb. győzelme Faidherbes fölött 1870.
"	28	Péczezy József író † 1792.

A női szépség ellensége. Egy hírneves angol színész nő a ki nemesak a művészethez, hanem a szépség ápolásához is ért, a szagos sókban látja a női szépség legnagyobb ellenségét. A kik az illatszeres flaçon-t nagyon gyakran emelik orrukhoz, drága árt fizetnek ezért az élvezetért. Szájuk és orruk körül idő-előtt ráncok keletkeznek és az orr kellemetlen vörös színt kap. Az említett művésznő sok barátjánél tapasztalta a hátrányos következményeket és ezért óva inti a szép nőket a flaçon használatától. A csunyak azonban tehetnek vele, a mit akarnak, nekik már nem árt. Ez különben méltányos dolog. Hadd legyen nekik is valami élvezetük, a mit a szép nők sem engedhetnek meg maguknak.

Drága zongorák. Az igazi drága zongoráknak Anglia az országuk. Henry Marquand, a kinek szép jár milliója van, 10,000 font sterlinget áldozott egy zongorára. Természetes, hogy nem a hurok kerültek ily sokba, hanem Alma Tadema festményei, melyek a zongorát díszítik és a drágakövek, melyekkel ki van rakva Vanderbilt zongoráját 70,000 koronáért készítették Angliában, de Breadelban marquis zongorája azonban még sokkal többbe került. Jelenleg Carmen Sylva számára készül Londonban egy zongora, a melynél pompásabbat képzelni sem lehet. A zongora ajándék lesz és dusan díszítik mindenféle drágakövel. A lábakat elefánt-csontból faragják. Londonban különben 170 zongoragyár van. Ezek évenként átlag 90,000 zongorát készítenek, a mihez mintegy 10,000 elefántagyarat használnak fel.

A bikaviadalok ára. Gueritta, Spanyolország első torreadorja egy egy szezonban százötvenezer forintot keres, — ebből kiviláglik, hogy sokkal jövedelmezőbb bikaviadornak lenni, mint például tudósnak, vagy diurnistának. Egy tehetséges bikaviador, ha kezdő is, öt-hatszáz forintot kap egyetlen föllépte után s így nem esoda, hogy ujabban számos spanyol o vos, ügyvéd és gimnáziumi tanár hagyta el állását s beállott torreadornak. A bikaviadal a legdrágább multságok egyike. Hétszáz, sokszor ezer forintba kerül a bika és átlag kétszáz forint az ára a lovaknak, amelyeken a bikákat hajszolják. Négy-öt ló szokott egy viadal alkalmával elhullani, délutánonkint öt viadal is van s így a bikaviadal egy napja hét nyolcezer forintba kerül.

Beszélő lokomotív. Edison és Lowry ujabban oly készüléket szabadalmaztattak, mely helyettesítendő a lokomotív jelző készülékét (sipját). A találmány neve: linguagraph, mely csövek-ből, sodronyokból, fonogrammból, billentyűzetből és egy széles száju trombitából áll. A készülék állítólag oly hangosan kiáltja az állomások neveit és e szokat: alagut, fők stb., hogy ugy a hivatalnokok, mint az utazók meghallják.

Nagy Péter almája. Az orosz-svéd háboru kitörése előtt történt, hogy Nagy Péter csár egyszer az összes pétervári követeket meginvítalta magához a palotába. Mikor mindnyájan együtt voltak, felkérte őket, hogy kövessék a nagyterembe. A padlót itt egy óriási szőnyeg fődte, a szőnyeg közepén pedig egy alma feküdt. A követek nem tudták, hogy az alma mirevaló, de a csár most egyszerűen így szólott:

— Ki tudja önök közül az almát ugy fölvenni, hogy a lába ne érje a szőnyeget?

Mindannyian megpróbálkoztak a nehéz feladattal; az angol követ horgot hozatott, a francia egy kötélért szaladt el, a német a hosszú botjáért küldött ki az előszobába. A csár azonban kijelentette, hogy az almát pusztá kézzel kell fölvenni. Mikor a követek végre lemondtak arról, hogy a földatott teljesíték, a csár megfogta a szőnyeg csücskét s addig göngyölítette, míg az almát elérte a kezevel.

A villamos konyha. A brüsszeli kiállítás egyik fölványos-sága a villamos konyha. Egy nagy terem fala mellett köröskörül husz centiméter magas és hetvenöt centiméter széles szekrények állanak, amelynek oldala üvegből való s látni lehet a belsejüket. A villamos áram nagy melegt fejleszt a szekrényekben, amelyek mindegyike fémlemezekkel tíz kisebb fiókra van osztva. Minden fiókban egy-egy adag étel látható. A szekrény tetején kis nyílás van; ha ebbe megfelelő pénzt dobnak, akkor alól kijön a kívánt étel tányerostól, amelyet a vendég terített asztalhoz visz. A villamos konyhában a pinczer csak arra való, hogy az asztalokról elhordja az ételmaradékokot.

Koresmai jelenet. Két ittas összevész s egymást válogatott gorombasággal traktálja.

— Ön gazember, — mondja az egyik, de azonfelül buta is!
— Hidegvér uraim! — szól közbe egy jelenlevő. — Tán elég lett volna, ha az urat gazembernek nevezi; minek még gyanusítani is őt.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

B. Király Béla urnak. Végtelenül sajnáljuk, de nyomtatásban már megjelent dolgot nem hozhatunk, ugyanez áll a „Magyar nemzeti divat”-ról is, a mely más lapokban, esetleg napi lapokban előbb kerülhetne sorra. — **O. Gy.** Sikerkült apróság. — **Sz. K.** Igaza van, majd gyalulunk rajta. — **A. Á.** Besoroztuk. — **Romlaki Zalán.** A versekből majd válogatunk. — **S. F.** Azokat a számokat, melyben megfog jelenni, szívesen. — **Régi bakfis előfizető.** Télen nincs kitéve a veszőlynek, inkább tavasszal. Kísérje figyelemmel az „orvosi tanácsadó” című rovatunkat. Kísérleje meg. Ártani nem fog. — **V. O. F.** Higyje el, nem Ön az egyedüli, a kinek türelemmel kell lennie. A legutóbb küldöttök is beváltak. De ezeknek is egy hibájuk van, hogy csak a sorban jöhetnek. — **Halassy Margit** urhölgynek. A talánnyal együtt annak megfajtését is kérjük beküldeni. — **K. S.** urnak. Annyi a közleményünk, hogy a legjobb akarat mellett sem szoríthattuk be e több számra terjedő tanulmányt. De reméljük, hogy legközelebb sikerül annál is inkább, mert most aktuális. — **A hon leánya.** 1. Nem árt, ha a fejét néha törkölypálinkával vegyített vízzel megmossa. A fésülködésnél ne legyen türelmetlen, kenőcsöt, olajat stb. ne használjon, ne fonja nagyon erősen és főleg ne csavarja a haját. 2. Legjobb, ha közönséges konyhasóval mossa, ettől fehér is lesz, és egészséges is. Olyan szereket, melyek a zománcot megkarczollhatják, ilyen a faszénpor, a szivarhamu, stb. ne használjon. 3. Órizkedjék a tavaszi napon kendő vagy kalap nélkül megjelenni. — **K. K.** 1. A szerző ez alatt a név alatt kívánta közölni, mi tehát a másik nevet töröltük, s ha már most indiserétiót akar-nánk is elkövetni, nem tehetnők! 2. Nem ártalmas. — **B. L.** Nem sikerült rimek. A gondolatnak nem szabatos kifejezése akadályozzák megjelenését. — **Cagliostro.** Igenis megjelent a Bűvészet könyve. Irta Tolnai Simon. Előszóval Tóth Béla látta el. A 17 ivnyi vaskos kötetben 400 illusztrációval megvilágítva tárja elének a szerző mindazon titokzatos csodákat, melyeket az indus fakírok, perzsa mágusok s a hírneves európai bűvészek produkáltak, s oly módon ismerteti ezeket meg velünk, hogy bárki utánozhatja. Megrendelhető a szerzőnél (Budapest, Kertész-utca 35) és lapunk kiadóhivatalában. Ára füzve 2 frt 50 kr, díszkötésben 3 frt. — Több kéziratról a jövő számban.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **FARAGÓ SIMON.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35.szám.